

Knowledge grows

Yara Akademi

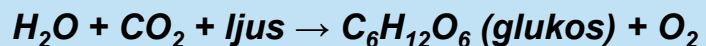
1. Balanserad växtnäring

2025-12-02

Växterna behöver energi (solljus), koldioxid (CO₂), vatten och näring

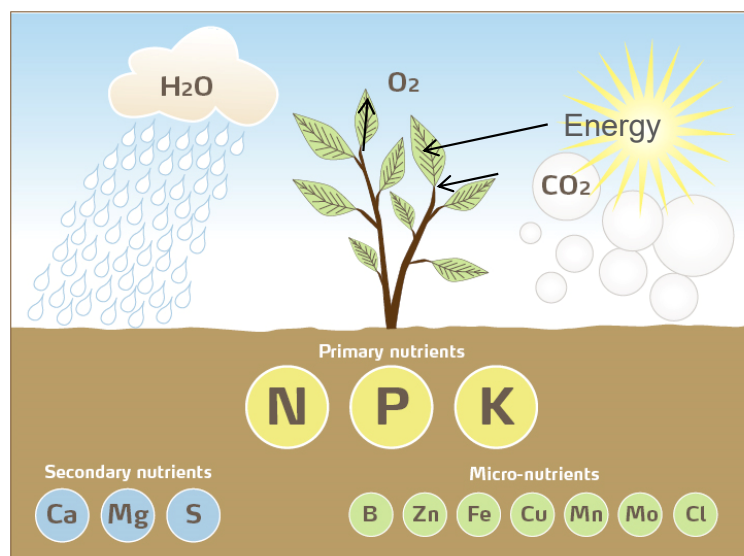
1. Växterna använder **energi**, **vatten** och **CO₂** för att producera **socker (glukos)** och **syre** (*fotosyntes*).

2. Glukosen används sedan tillsammans med vatten och näringsämnen för att bygga:

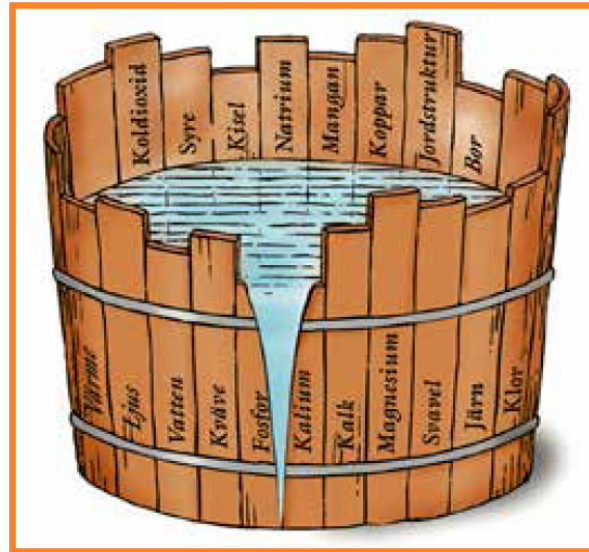
- proteiner
- kolhydrater
- fetter
- övrigt; enzymer etc.

- Mineralgödsel = växtnäring

Olika växtnäringsämnen kan inte ersätta varandra...

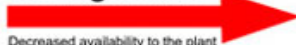
Om något näringsämne saknas kan hög skörd inte uppnås

... men de kan påverka varandra

Mulder's Chart

Antagonism

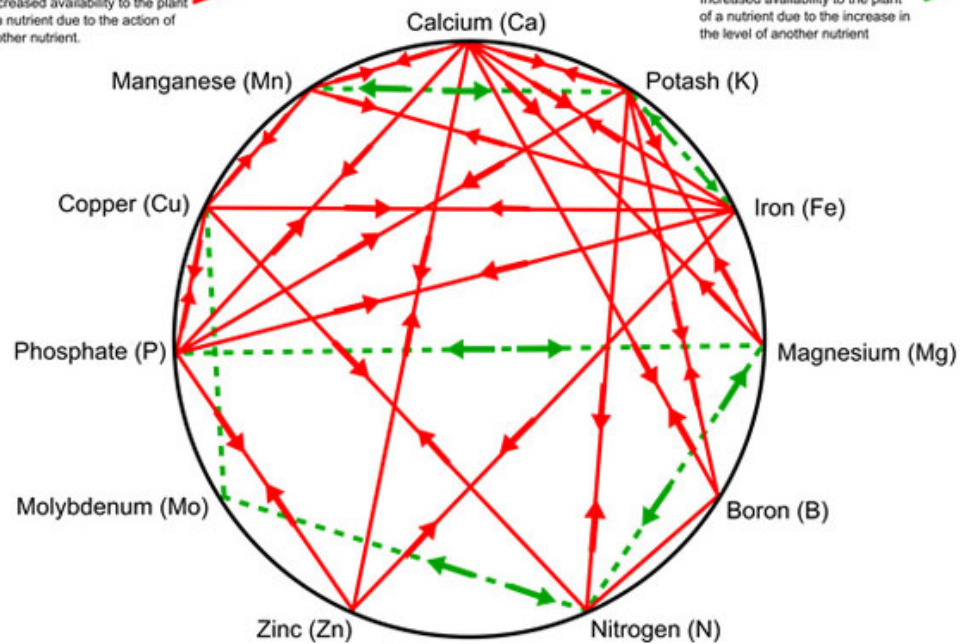
Decreased availability to the plant of a nutrient due to the action of another nutrient.

Mulder's Chart

Synergism

Increased availability to the plant of a nutrient due to the increase in the level of another nutrient.

Gödsling i balans är lösningen...

- Högre skörd och bättre kvalitet
- Bättre vinterhärdighet, större odlingssäkerhet

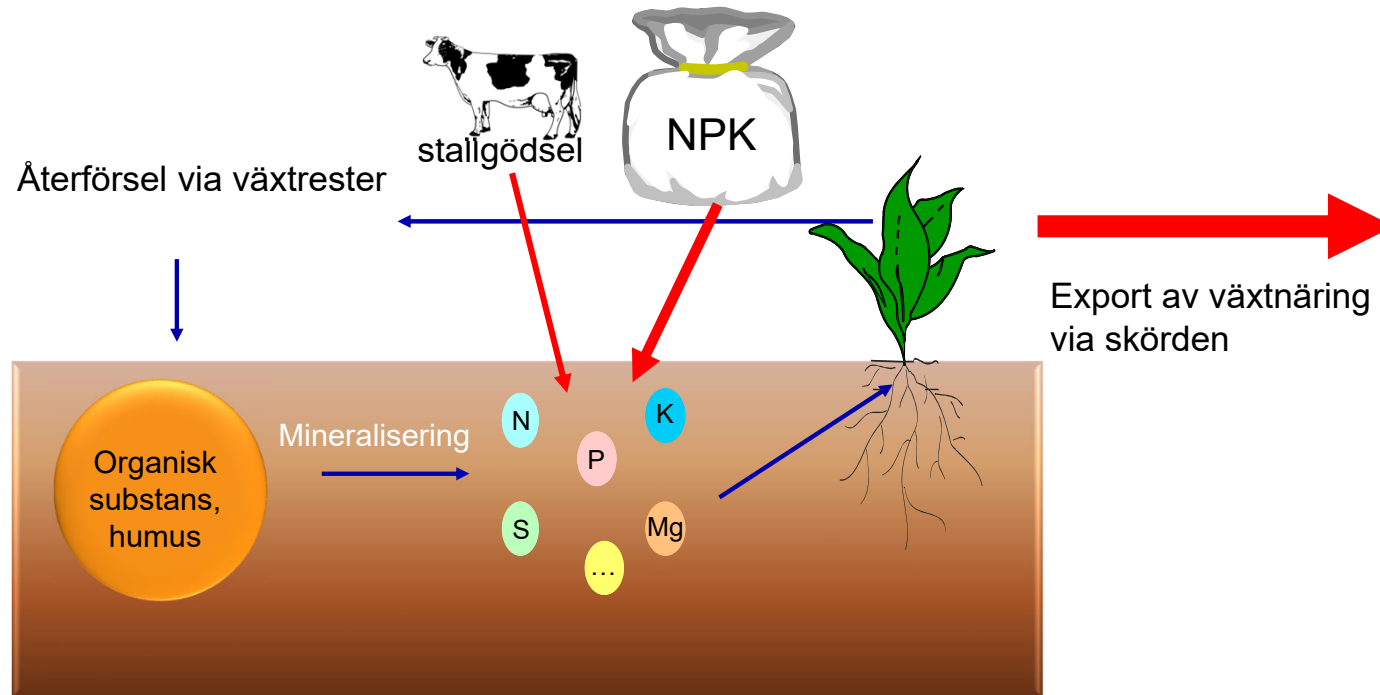

... och anpassning ett nyckelord!

- Olika grödor har olika behov
  - Tillväxttakt
  - Skördenivå
- Varierande markförhållanden:
  - Växtnäringsstatus i marken
  - pH
  - Årsmånsvariation – delad N-giva möjliggör anpassning

Balanserad gödsling = ersätt den näring som förs bort med skörden!

Jorden utarmas utan mineralgödsel

Med och utan tillförsel av växtnäring...

Möjlighet att ta upp växtnäring varierar med

Gröda

- Rotvolym
- Rotdjup
- Tillväxttakt
- Ev. rotexudat

Markens egenskaper

- Jordart
- Vattenhållande förmåga
- Ev. packning
- Innehåll av olika näringsämnen

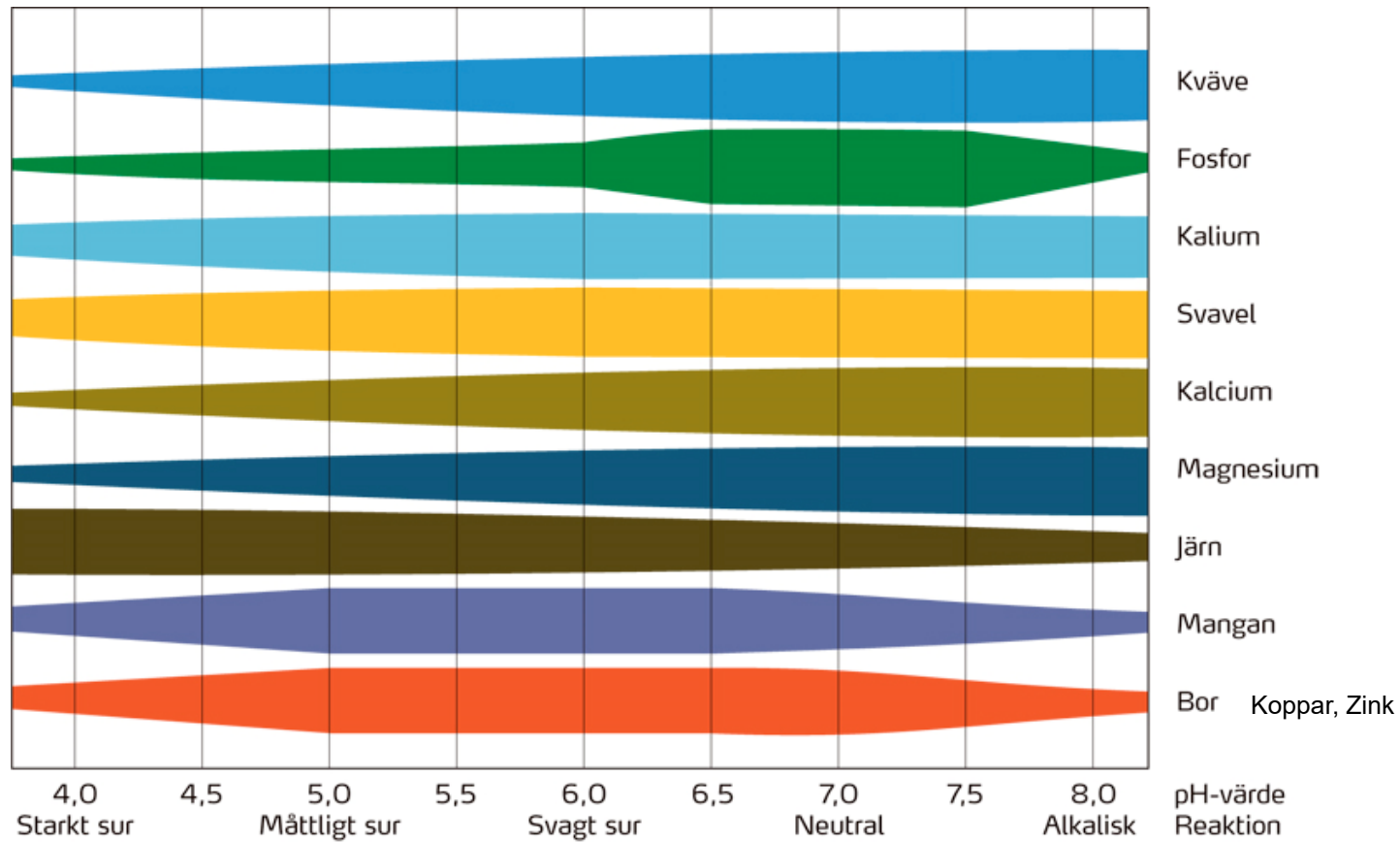
Årsmån

- Markfukt
- Marktemperatur

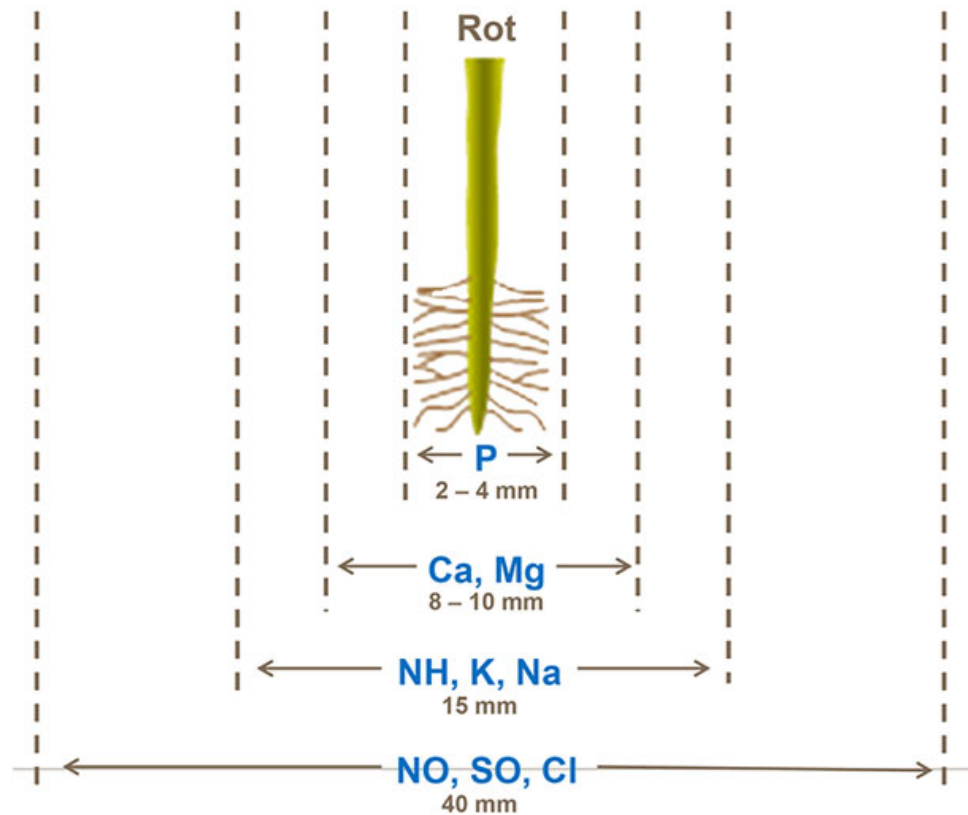

Figure 24-9a
Biology of Plants, Seventh Edition
© 2005 W. H. Freeman and Company

pH-värdet har stor betydelse för tillgängligheten

Upptaget av näringsämnen påverkas av avståndet till roten

Total rotlängd varierar mellan grödor

Några exempel:

Potatis	1.100 m/m ² jord
Havre	10.000-15.000 m/m ² jord
Rajgräs	50.000 m/m ² jord

Källa:

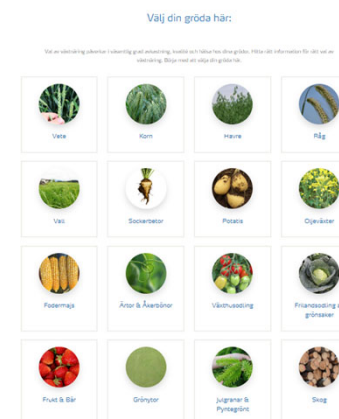
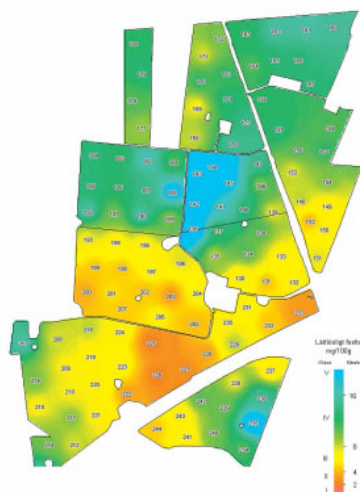
Hur vet vi vad vi behöver tillföra och i vilka mängder?

Gödslingsråd

Markkartering

Växtanalyser

- Erfarenhet
- Flexibilitet och anpassning

Växtnäringseffektiviteten kan påverkas

- Strategier för tillförsel
  - Delade givor / gödslingstidpunkter / appliceringsteknik

- Precisionsgödsling
  - Rätt mängd på rätt plats vid rätt tid

- Spridningsjämnhet

